

A kutyás terápia törvényi feltételei: segítő keret vagy gátló szabályozás?

Topál József

Magyar Terápiás és Segítőkutyás Szövetség Egyesület

Székesfehérvár, 2013. 09.28.

MIRŐL LESZ SZÓ?

- 1). A kutyás terápia szereplőinek meghatározása a 27/2009 SzMM rendelet szerint
- 2). A terápiás munka feltételei -Hogyan válhat egy kutya „terápiássá”?
- 3). Hogyan kell jogilag rendezett módon alkalmazni a terápiás kutyát?

I. Kiről szól a 27/2009-es SZMM rendelet?

A szereplők definiálása

1). A Gazda (a terápiás kutya felvezetője):

A terápiás kutyát irányító személy, aki a segítőkutya használatára, gondozására vonatkozó képzésben részt vett és 27/2009 SzMM rendeletben és mellékleteiben meghatározott módon kutyájával eredményes vizsgát tett.

2). Terápiás kutya:

Olyan, kiképző szervezet által kiképzett, a 27/2009 SzMM rendeletben meghatározott módon levizsgáztatott, a kiképző szervezet logóját feltüntető megkülönböztető jelzést viselő kutya, amelyet gyógypedagógiai, pszichológiai, pszichiátriai, konduktív pedagógiai habilitációs, illetve rehabilitációs folyamatban a terápiás folyamatot elősegítő céllal alkalmaznak.

3). A terápiás kutyát kiképző szervezet

-létesítő okiratában a terápiás kutya kiképzése feltüntetésre került -biztosítja, hogy a kiképzést olyan személy (kiképző) végzi, aki az Országos Képzési Jegyzékben szereplő habilitációs kutyakiképző szakképesítéssel rendelkezik

4). Közreműködő szervezet

Olyan szervezet, melyet a szakminiszter 5 évre pályázat útján jelöl ki, s amely feladatai:

A vizsga szabályszerű lebonyolításának biztosítása, vizsgabiztosok delegálása, videofelvételek tárolása, vizsgákról nyilvántartás vezetése, vizsgatanúsítvány kiadása.

5). A terápiának helyszínt és célcsoportot biztosító szervezet

- közművelődési,
- oktatási,
- szociális,
- gyermekjóléti,
- gyermekvédelmi céllal működő intézmény,

melyet

- szociális,
- gyógypedagógiai,
- pszichológiai,
- pszichiátriai,
- konduktív pedagógiai,
- habilitációs, illetve rehabilitációs céllal hoztak létre,

és amely a kutyás terápia célcsoportját és az őket ellátó szakképzett személyzetet biztosítja.

10. §

(1) Az alkalmazásban álló és az alkalmazásból kivont segítő kutyára a helyi önkormányzat ebtartást szabályozó rendeletében a kutyák számára és méretére vonatkozó előírásokat nem kell alkalmazni.

(2) A segítő kutyát alkalmazó személy szájkosár nélkül alkalmazhatja a segítő kutyát.

2. §

(2) A segítő kutyát megkülönböztető jelzéssel kell ellátni, amelyen a kutyát kiképző szervezet logójának szerepelnie kell.

1/1986. (II. 21.) ÉVM-EüM együttes rendelet a köztisztasággal és a települési szilárd hulladékkal összefüggő tevékenységekről

13. § (1) Élelmiszer- és vendéglátó üzemekbe, üzletekbe, helyiségekbe, szórakozóhelyekre, játszóterekre, egészségügyi intézményekbe, bölcsődékbe, óvodákba, iskolákba, strandokra ebeket - az üzemeltető által meghatározott feltételek mellett, a vakvezető kutya kivételével - még pórázon sem szabad bevinni.

A 12–15. §-t a 383/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésének – 351/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése szerint módosított – s) pontja hatályon kívül helyezte

Hogyan vesznek részt a szereplők a törvény által meghatározott keretek között a kutyás terápiában?

Terápiás munkára jelentkezők
(kutya és gazdája)

A páros és kiképzőjének
regisztrálása

**Közreműködő
Szervezet**

**Kutyakiképző szervezetek
(kutyakiképzés, terápiás kutyák
és felvezetők biztosítása)**

Szerződés a kiképző szervezettel

**Levizsgázott páros
(felvezető +kutya)**

Vizsgáztatás

Tanúsítvány kiállítása

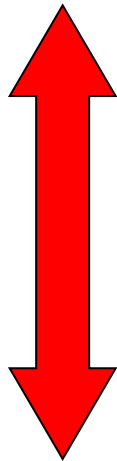
Kutyás terápiás foglalkozások

Felelős vezető

**Célcsoport (szakképzett
személyzet felügyelete alatt)**

Oktatási, szociális, gyermekjóléti stb. intézmény

Szerződés a
kiképző szervezet
és a befogadó
intézmény között

II. Hogyan válhat egy kutya „terápiássá”?

TEMPERAMENTUM VIZSGA ÉS GYAKORLATI VIZSGA

A vizsga sikeres lebonyolításának, a vizsgabizonyítvány szerzésének öt feltétele:

- A kiképző szervezet megfelelése (képzett felkészítő)
- A vizsga körülményeinek biztosítása
- A terápiás kutya megfelelő előkészítése (legalább 1 éves, egészségügyi kritériumok igazolása)
- A vizsga jogszabályban meghatározott módon való lebonyolítása (vizsgabizottság felelőssége!)
- A vizsgadokumentumok (jegyzőkönyv, videofelvétel) szabályszerű elkészítése, video beküldése (MATESZE)

„A vizsga előfeltételül szabott egészségügyi követelményeket, a vizsga feladatait, lebonyolításának módját, értékelését a 27/2009 SzMM miniszteri rendelet miniszter által jóváhagyott melléklete szabályozza.”

Kinek az alkalmasságáról beszélünk?

Kutya + Felvezető = Team

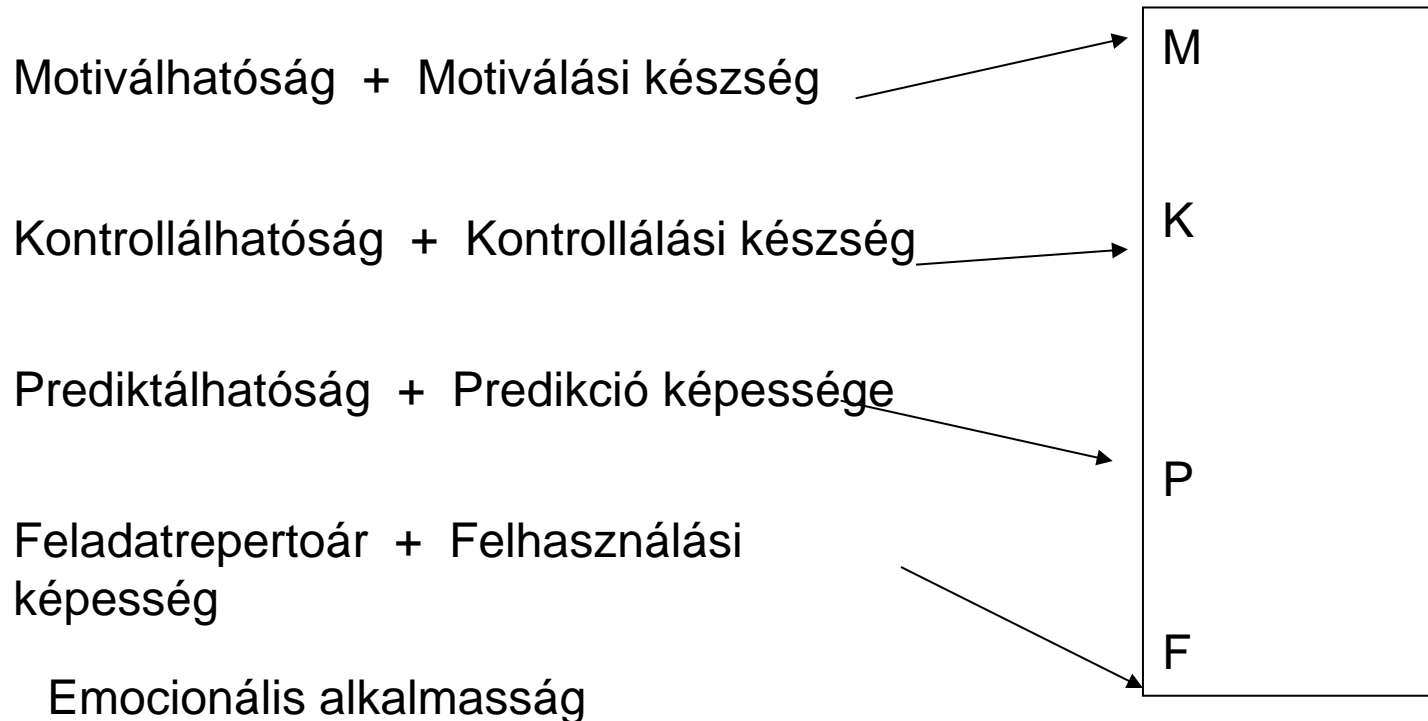
Nincs külön-külön alkalmasság!

Az alkalmasság kulcsszavai:

- Motiválhatóság: A kutya általában *jól motiválható* és a felvezető *képes használni* a kutya motivációs rendszerét
- Kontrollálhatóság: A kutya általában *jól kontrollálható*, és a felvezető *tudja* hogyan kell kontrollálni
- Megjósolhatóság: A kutya *nem mutat hirtelen*, előzmény nélküli viselkedési *változásokat*, és a felvezető képes *előre látni* a bekövetkező változásokat.
- Képzettség: Széles „feladat-repertoár” és annak adekvát használata.

A Team alkalmasságát kialakító „faktorok”

Kutya + Felvezető = Team

Kutya: „emberszeretet” „szociális érzék”

Felvezető: empátia, averzív helyzetek/stressz tolerálása

A Team alkalmasságát befolyásoló járulékos tényezők:

Állategészségügyi előírások szigorú betartása

Állatjóléti szempontok érvényesítése (a kutya megvédésére való képesség)

Mennyire kontextusfüggő a team teljesítménye?
(specialista vs. generalista teamek)

A terápia hátrányos hatásainak kezelésére való képesség (pl. ,gyászreakció' a végén)

III: A vizsgát követő terápiás munka feltételei (a terápiás kutya jogszerű alkalmazása)

1) A kutyát kiképző és/vagy alkalmazó szervezet és a gazda (felvezető) rendezett kapcsolata

(a) Önkéntes szerződés (Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. számú törvény)

„minden fogadó szervezet köteles bejelenteni az önkéntesek foglalkoztatását (de nem az egyes önkénteseket!), és a bejelentett adatokban bekövetkező változásokat. A bejelentést a minisztérium honlapján, a Civil Információs Portálon keresztül kell megtenni”

(b) Vagy megbízási szerződés

A szerződés tartalma:

Feladatok (ki mit vállal)

Felelősség (ki miért felel)

Anyagi bevételek kiadások megosztása (már amennyiben van ilyen)

2) A kutyát kiképző (alkalmazó) szervezet és a célintézmény rendezett kapcsolata

(a) Együttműködési megállapodás vagy (b) megbízási szerződés (költségek megosztása, terápiás munka feltételeinek biztosítása, felelősségvállalás)

(a) Keretet ad a felvezető és az intézmény közötti megbízási szerződésnek

(b) A szerződés tartalma:

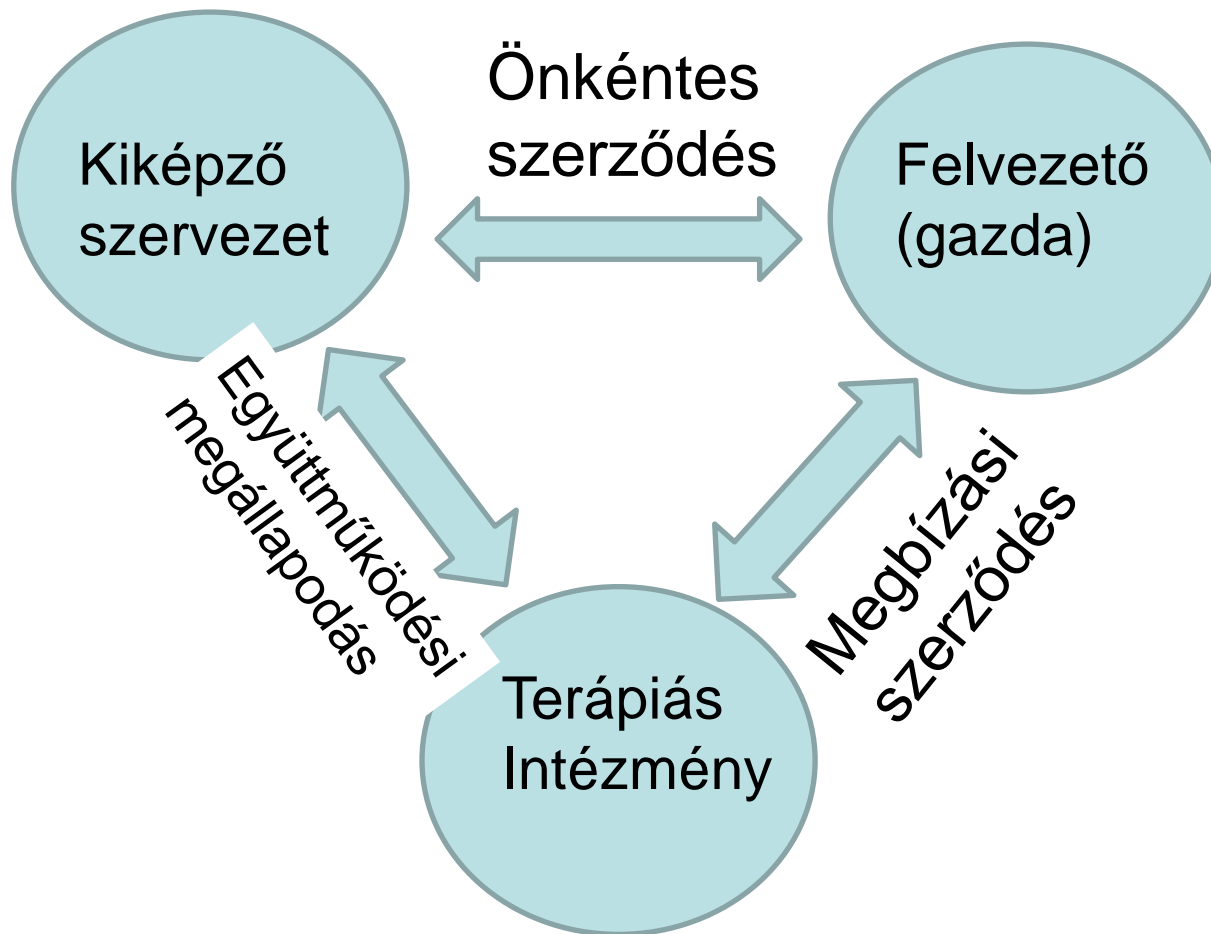
Feladatok (ki mit vállal)

Felelősség (ki miért felel)

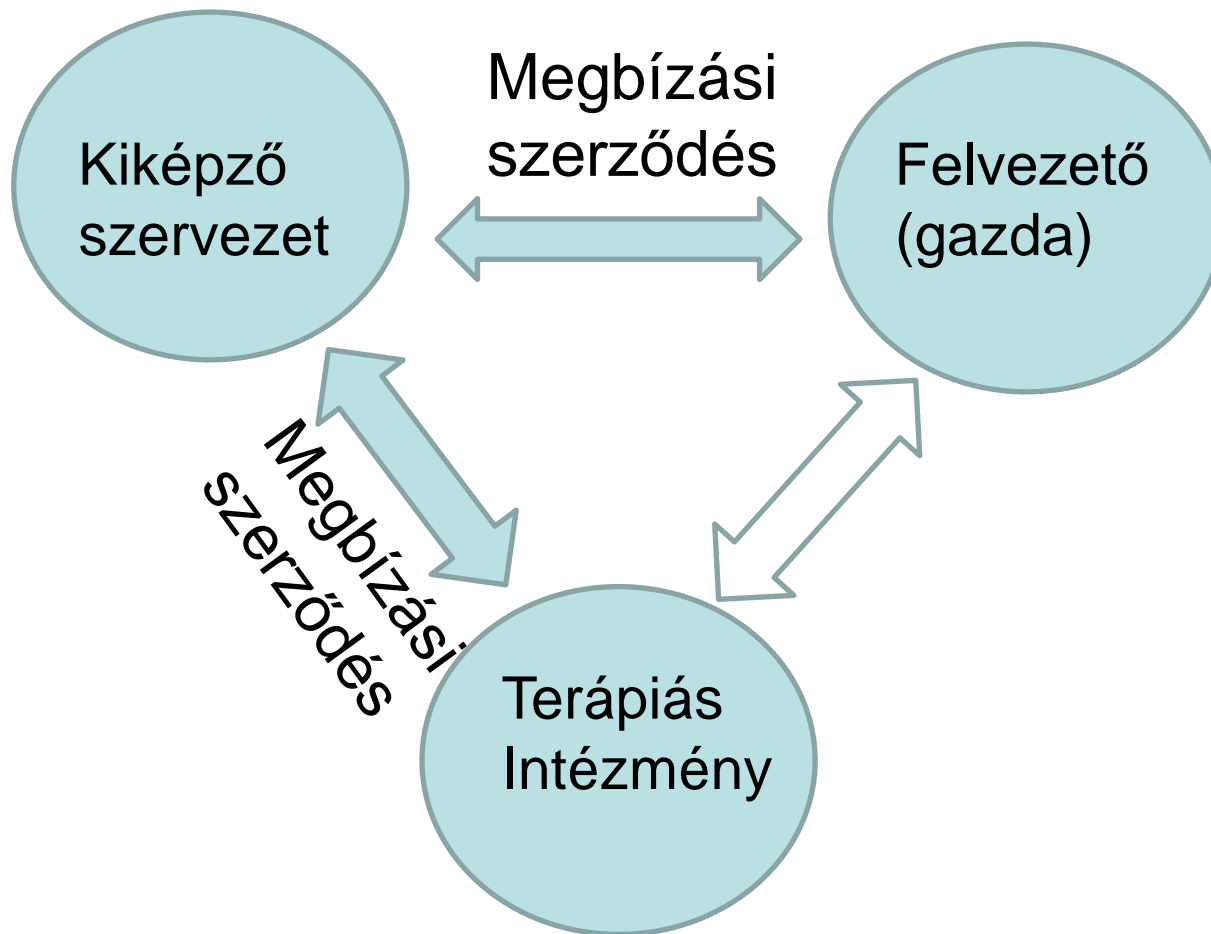
Anyagi bevételek kiadások megosztása (már amennyiben van ilyen)

3) Terápiás kutya felvezetőjének és a terápiás intézménynek a rendezett kapcsolata

Megbízási szerződés (amennyiben nincsen a Kiképzőszervezetnek ilyen szerződése az Intézménnyel)

A partnerek közötti viszony rendezésének lehetőségei

A partnerek közötti viszony rendezésének lehetőségei

A rendezett viszony célja:

A megoldhatatlan problémák, konfliktusok elkerülése

PI.

-Kutya viselkedéséért, állapotáért való felelősség viselése
– a kutyás terápia kockázatait nem szabad lebecsülni!

-A célcsoport állapotáért a terápiás célok megvalósulásáért viselt felelősség kérdése

- a terápia dokumentálását meg kell követelni (csak a dokumentált eljárás tekinthető terápiának!)

- nemcsak a terápia elkezdése, hanem beszüntetése is nagy odafigyelést igényel

-Átigazolási problémák (terápiás kutyát kiképzésre nem jogosult szervezet is alkalmazhat, de a kiképző szervezet felségjelét kell hordja!) -3. § (1 & 2) pont

-Kutya terápiából való visszavonásának kérdése (ki jogosult rá és milyen indokkal?)

... ÉS AKKOR EGY KIS STATISZTIKA

**A MATESZE portálon regisztrált, terápiás kutyás
(is) képező szervezetek: 11**

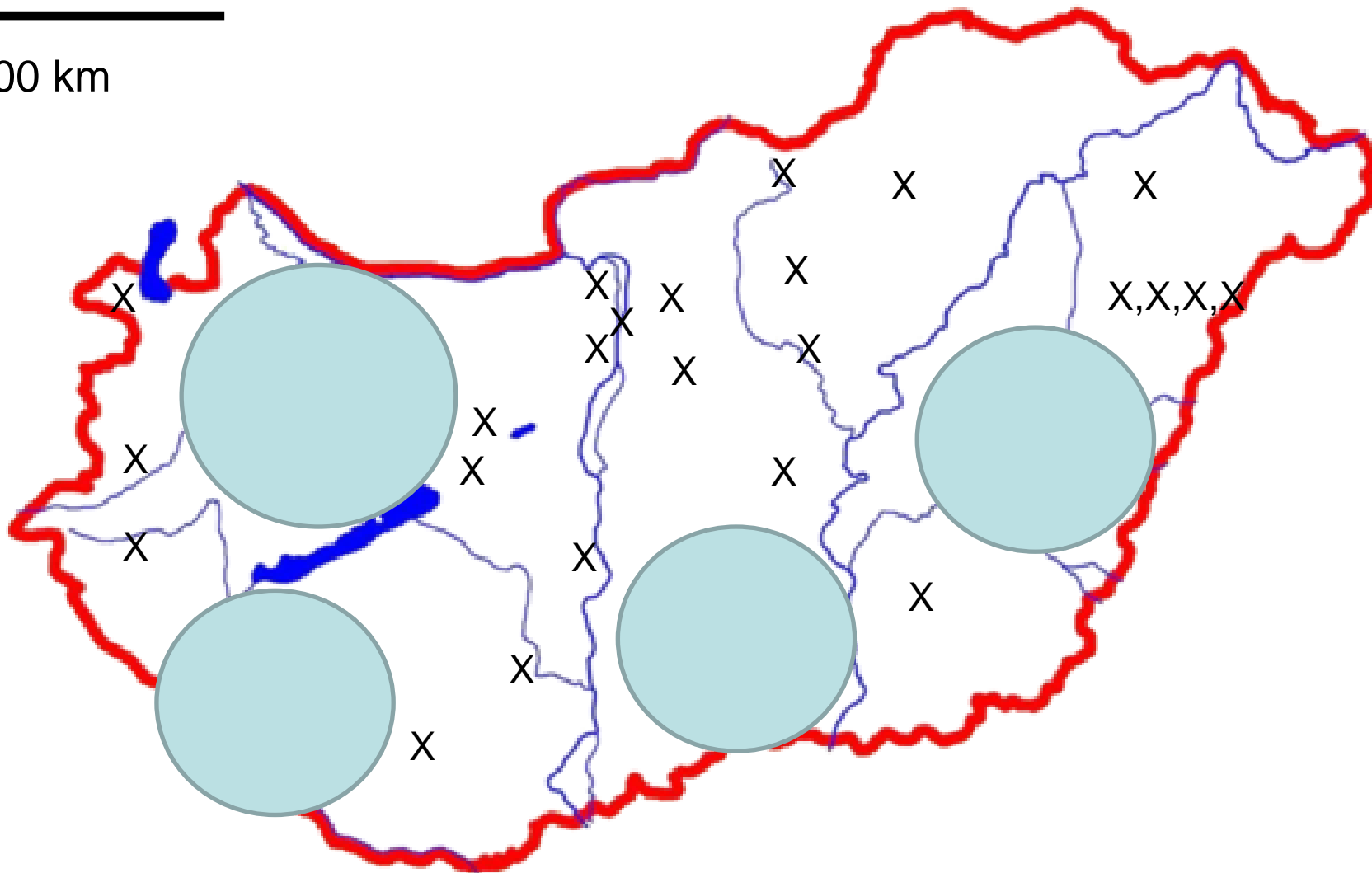
Csak terápiás kutyát kiképző szervezet: 14

Területi megoszlás:

2

1

100 km

**Eddig 265 terápia
tanúsítvány került
kiadásra**

**Ez sok vagy
kevés?**

Hol tartunk?

Egyre gyarapodó szervezetek

Egyre több terápiás kutya

Európában egyedülálló jogszabály

No de mitől lesz ez több mint lelkes laikusok 'hobbija'?

**Vegyük komolyan magunkat, s akkor majd
mások is komolyan vesznek...**

Mi kell ehhez?

-magas szintű szaktudás

-felelősségteljes (jogszabálykövető) hozzáállás

-szabályozó keretek és minőségbiztosítási rendszer